

Asia C-58/09

Leo-Libera GmbH

vastaan

Finanzamt Buchholz in der Nordheide

(Bundesfinanzhofin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö – Arvonlisävero – Direktiivin 2006/112/EY 135 artiklan 1 kohdan i alakohta – Vedonlyönnin, arpajaisten ja muiden uhka- tai rahapeliin vapauttaminen arvonlisäverosta – Edellytykset ja rajoitukset – Jäsenvaltion valta määrittää edellytykset ja rajoitukset

Tuomion tiivistelmä

Verotus – Jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistaminen – Liikevaihtoverot – Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä – Vapautukset – Vedonlyönnin, arpajaisten ja muiden uhka- tai rahapeliin vapauttaminen arvonlisäverosta

(Neuvoston direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohta)

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltiot voivat käyttää niillä tämän säännöksen perusteella olevaa mahdollisuutta vahvistaa arvonlisäverovapautusten edellytykset ja rajoitukset siten, että ne vapauttavat tästä verosta ainoastaan tietyt uhka- tai rahapelit.

Tässä säännöksessä jätetään nimittäin jäsenvaltioille laaja harkintavalta sen suhteen, vapauttavatko ne kyseiset liiketoimet arvonlisäverosta vai kantavatko ne niistä kyseistä veroa, koska sen mukaan kyseiset jäsenvaltiot voivat vahvistaa edellytyksiä ja rajoituksia, joista tämän vapautuksen saaminen voi riippua. Sen sanamuoto ei sitä paitsi sisällä viitteitä, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että yhteisön lainsäätäjä halusi ottaa käyttöön jonkinlaisen määrällisen rajoituksen muun muassa sen varmistamiseksi, että vähintään 50 prosenttia tässä jäsenvaltiossa järjestetyistä uhka- ja rahapeleistä tai vähintään 50 prosenttia näiden pelien järjestämisestä saadusta liikevaihdosta voi kuulua tässä säännöksessä tarkoitetun arvonlisäverovapautuksen soveltamisalaan. Lisäksi verotuksen neutraalisuuden periaate, jonka mukaan keskenään samankaltaisten ja näin ollen kilpailevien palvelujen suorittamista ei saada kohdella arvonlisäverotuksessa eri tavalla, ei myöskään ole esteenä sellaiselle lainsäädännölle. Tätä periaatetta ei voida nimittäin tulkita sillä tavalla, että se on esteenä sille, että arvonlisäverosta vapautetaan uhka- tai rahapelin jokin muoto mutta toista taas ei vapauteta, jos nämä kaksi pelimuotoa eivät kilpaile keskenään, koska muutoin direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohta ja tällä säännöksellä jäsenvaltioille annettu laaja harkintavalta menettäisivät tehokkaan vaikutuksensa.

(26, 27, 34, 35 ja 39 kohta sekä tuomiolauselma)

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

10 päivänä kesäkuuta 2010 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Arvonlisävero – Direktiivin 2006/112/EY 135 artiklan 1 kohdan i alakohda
– Vedonlyönnin, arpajaisten ja muiden uhka- tai rahapeliin vapauttaminen arvonlisäverosta –
Edellytykset ja rajoitukset – Jäsenvaltion valta määrittää edellytykset ja rajoitukset

Asiassa C-58/09,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on esittänyt 17.12.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.2.2009, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Leo-Libera GmbH

vastaa

Finanzamt Buchholz in der Nordheide,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit E. Levits, A. Borg Barthet, J. J. Kasel (esittelevä tuomari) ja M. Berger,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.3.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Leo-Libera GmbH, edustajanaan Rechtsanwalt B. Hansen,
- Saksan hallitus, asianmiehinään M. Lumma, C. Blaschke ja B. Klein,
- Belgian hallitus, asiamiehinään L. Van den Broeck ja C. Pochet, avustajinaan advocaat P. Vlaeminck, advocaat Y. T’Jampens ja advocaat A. Hubert,
- Irlanti, asiamiehenään D. O’Hagan, avustajanaan, N. Travers, BL,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään S. Ossowski, avustajanaan barrister N. Shaw,

– Euroopan komissio, asiamiehenään D. Triantafyllou,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.3.2010 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL L 347, s. 1) 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Leo-Libera GmbH (jäljempänä Leo-Libera) ja Finanzamt Buchholz in der Nordheide (saksalainen veroviranomainen, jäljempänä Finanzamt) ja joka koskee arvonlisäveron kantamista sellaisista uhkapeleistä saaduista tuloista, joissa on käytetty peliautomaatteja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

3 Direktiivin 2006/112 131 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäljempänä 2–9 luvussa säädettyjä vapautuksia sovelletaan rajoittamatta muiden yhteisön säännösten soveltamista ja noudattaen jäsenvaltioiden vahvistamia edellytyksiä mainittujen vapautusten oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi ja kaikenlaisten petosten, verojen kiertämisen ja väärinkäytösten estämiseksi.”

4 Direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta seuraavat liiketoimet:

– –

i) vedonlyönti, arvonta ja muut uhka- tai rahapelit, jollei kunkin jäsenvaltion säätämistä edellytyksistä ja rajoituksista muuta johdu.”

5 Ennen direktiivin 2006/112 voimaantuloa yhteisön oikeuden merkityksellinen säännös oli jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 13 artiklan B kohdan f alakohta. Direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan ja kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan f alakohdan sanamuoto on sama.

Kansallinen säännöstö

6 Vuoden 2005 liikevaihtoverolain (Umsatzsteuergesetz 2005; BGBl. 2005 I, s. 386; jäljempänä UStG) 1 §:n 1 momentin 1 kohdan ensimmäisen virkkeen, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, mukaan ”liikevaihtoveroa kannetaan elinkeinonharjoittajan vastikkeellisesti yrityksensä puitteissa maan alueella suorittamista tavaroiden luovutuksista ja palveluiden suorituksista”.

7 Tämän lain 4 §:n 9 momentin b kohdassa säädettiin 5.5.2006 asti, että 1 §:n 1 momentin 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvista liiketoimista liikevaihtoverosta oli vapautettu

”liiketoimet, jotka kuuluvat hevoskilpailuvedonlyöntiä ja arpajaisia koskevan lain [Rennwett- und Lotteriegesetz, jäljempänä RennwLottG] soveltamisalaan, sekä liiketoimet, jotka on suoritettu toimiluvan saaneissa yleisissä pelikasinoissa ja jotka liittyvät niiden kasinotoimintaan. Verosta ei ole vapautettu [RennwLottG:n] soveltamisalaan kuuluvia sellaisia liiketoimia, jotka on vapautettu hevoskilpailuvedonlyönti- ja arpajaisverosta tai joista tätä veroa ei yleensä kanneta”.

8 Yhdistetyissä asioissa C-453/02 ja C-462/02, Linneweber ja Akritidis, 17.2.2005 annetun tuomion (Kok., s. I-1131) jälkeen UStG:n 4 §:n 9 momentin b kohtaa muutettiin 6.5.2006 voimaan tulleella lailla (verojärjestelyjen väärinkäytön hillitsemisestä 28.4.2006 annettu laki, Gesetz zur Eindämmung missbräuchlicher Steuergestaltungen (StEindämmG); BGBl. 2006 I, s. 1095). Liikevaihtoverosta ovat tästä ajankohdasta alkaen vapautettuja

”liiketoimet, jotka kuuluvat [RennwLottG:n] soveltamisalaan. Verosta ei ole vapautettu soveltamisalaan kuuluvia sellaisia liiketoimia, jotka on vapautettu hevoskilpailuvedonlyönti- ja arpajaisverosta tai joista tätä veroa ei yleensä kanneta”.

9 UStG:n ja RennwLottG:n, kun niitä sovelletaan yhdessä, mukaan liikevaihtoverosta vapautettuja ovat julkisten hevoskilpailujen vedonlyönnit (hevoskilpailujen vedonlyönnit), Oddset-vedonlyönnit ja arpajaiset.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Leo-Libera pitää pelihallia, jossa on peliautomaatteja. Se ilmoitti niistä saadun liikevaihdon vuoden 2007 tammikuulta jättämässään liikevaihtoveron kausi-ilmoituksessa. Finanzamt määräsi liikevaihtoveron ennakon kausi-ilmoituksen mukaisesti. Leo-Libera vaati määrättyyn ennakoon oikaisua sillä perusteella, että kyseiset liiketoimet oli vapautettu liikevaihtoverosta. Sen mielestä UStG:n 4 §:n 9 momentin b kohtaan StEindämmG:llä tehty muutos oli unionin oikeuden vastainen.

11 Finanzamt hylkäsi oikaisuvaatimuksen perusteettomana, minkä jälkeen Leo-Libera nosti kanteen Finanzgerichtissä. Finanzgericht hylkäsi kanteen sillä perusteella, että kyseisiä liiketoimia ei ollut vapautettu liikevaihtoverosta UStG:n 4 §:n 9 momentin b kohdan perusteella. Tämän säännöksen perusteella verosta on vapautettu yksistään sellaiset liiketoimet, jotka kuuluvat RennwLottG:n soveltamisalaan. Vapautettujen liiketoimien ryhmään eivät kuulu liiketoimet, joissa liikevaihto kertyy peliautomaateista. Kyseinen tuomioistuin lisäsi vielä, että jäsenvaltiot saavat direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan nojalla tehdä poikkeuksia arvonlisäverovapautuksesta.

12 Leo-Libera esittää Bundesfinanzhofille tekemänsä Revision-valituksen tueksi, että direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan mukaan jäsenvaltio ei voi vapauttaa arvonlisäverosta yksinomaan vedonlyöntiä ja arpajaisia vaan sen on vapautettava tästä verosta myös ”muut uhka- tai rahapelit”. Vaikka kansalliset lainsäätäjät saavat asettaa tälle vapautukselle ehtoja ja rajoituksia, ne eivät saa verottaa yleisellä tavalla ”muita uhka- tai rahapelejä”. Koska Saksan lainsäädännön nojalla liikevaihtoveroa kannetaan noin 63 prosentista kaikista tämän jäsenvaltion alueella tapahtuviin uhkapeleihin liittyvistä liiketoimista, täten enää ainoastaan pienelle osalle peleistä myönnetään direktiivissä 2006/112 säädetty vapautus. Kansallinen säännöstö ei ole täten unionin oikeuden mukainen. Säännöstöllä loukataan lisäksi verotuksen neutraalisuuden periaatetta, koska sillä asetetaan peliautomaattitoiminnan harjoittajat yleisiä pelikasinoita epäedullisempaan asemaan siitä syystä, että viimeksi mainitut pystyvät siirtämään liikevaihtoveron pelaajien maksettavaksi.

13 Bundesfinanzhof totesi olevansa epävarma siitä, onko UStG:n 4 §:n 9 momentin b kohta yhteensopiva unionin oikeuden kanssa. Bundesfinanzhof katsoo, että kuudennen direktiivin 13

artiklan B kohdan f alakohdan, sellaisena kuin yhteisön tuomioistuin on sitä tulkinnut, mukaan raha- ja uhkapelien järjestäminen on periaatteessa vapautettava arvonlisäverosta. Saman on pädeittävä direktiivin 135 artiklan 1 kohdan i alakohtaan, koska näiden molempien yhteisön oikeuden säännösten sanamuoto on sama.

14 Tämä arvonlisäverovapautus rajoitetaan Bundesfinanzhofin mukaan UStG:n 4 §:n 9 momentin b kohdassa koskemaan rajattua määrää peleistä, eli arpajaisia ja vedonlyöntiä, vaikka nämä pelit muodostavat vain vähäisemmän osan kaikista Saksan alueella järjestettyihin peleihin liittyvistä liiketoimista ja pelitoiminnasta saman valtion alueella saadusta liikevaihdosta.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy siten, eikö Saksan lainsäätäjä ole ylittänyt vuoden 2006 lakiuudistuksella yhteisön oikeudessa sille annettua harkintavaltaa.

16 Näissä olosuhteissa Bundesfinanzhof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohtaa tulkittava siten, että siinä sallitaan, että jäsenvaltio antaa sääntelyn, jonka mukaan arvonlisäverosta on vapautettu vain tietyt (hevoskilpailu)vedonlyönnit ja arpajaiset ja kaikki ’muut uhka- tai rahapelit’ on jätetty verovapautuksen soveltamisalan ulkopuolelle?”

Suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

17 Leo-Libera on unionin tuomioistuimen kirjaamoon 17.3.2010 toimittamassaan kirjelmässä vaatinut työjärjestyksen 61 artiklan nojalla suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista.

18 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuin voi työjärjestyksensä 61 artiklan mukaisesti määrätä suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudelleen, jos se katsoo, että sillä ei ole riittävästi tietoa asiasta tai että asia olisi ratkaistava sellaisen argumentin perusteella, josta asianosaisilla ei ole ollut tilaisuutta lausua (ks. yhdistetyt asiat C-270/97 ja C-271/97, Deutsche Post, tuomio 10.2.2000, Kok., s. I-929, 30 kohta ja asia C-299/99, Philips, tuomio 18.6.2002, Kok., s. I-5475, 20 kohta).

19 Unionin tuomioistuin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on nyt esillä olevassa asiassa käytettävissään kaikki sen käsiteltäväksi saatetun ennakkoratkaisupyyntöön ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja että ennakkoratkaisupyyntöä ei ole tutkittava sellaisen argumentin perusteella, josta asianosaisilla ei ole ollut tilaisuutta lausua unionin tuomioistuimessa.

20 Suullisen käsittelyn uudelleen aloittamisesta esitetty pyyntö on näin ollen hylättävä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa saada kysymyksellään tietää, onko direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltiot voivat käyttää niillä tämän säännöksen perusteella olevaa mahdollisuutta vahvistaa arvonlisäverovapautusten edellytykset ja rajoitukset siten, että ne vapauttavat arvonlisäverosta ainoastaan tietyt uhka- tai rahapelit.

22 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on heti alkuun muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vapautusten kaltaisten vapautusten määrittelyyn käytettyä sanamuotoa on tulkittava suppeasti, koska nämä vapautukset ovat poikkeus siitä yleisestä periaatteesta, jonka mukaan arvonlisäveroa kannetaan jokaisesta verovelvollisen vastikkeellisesta palvelusta (ks. analogisesti kuudennen direktiivin osalta asia C-89/05, United Utilities, tuomio 13.7.2006, Kok., s. I-6813, 21

kohta).

23 Lisäksi tämän säännöksen sanamuodon tulkinnan tulee soveltua yhteen niiden tavoitteiden kanssa, joihin näillä vapautuksilla pyritään, ja siinä on noudatettava yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään kuuluvaa verotuksen neutraalisuuden periaatetta (ks. analogisesti em. asia *United Utilities*, tuomion 22 kohta).

24 Erityisesti vedonlyönnistä, arpajaisista ja muista uhkapeleistä on todettava, että niitä koskeva vapautus johtuu käytännöllisistä syistä, koska arvonlisävero soveltuu huonosti uhkapeleihin liittyviin liiketoimiin, eikä – kuten tiettyjen sosiaalialan yleishyödyllisten palvelujen osalta – pyrkimyksestä varmistaa se, että tätä toimintaa kohdellaan arvonlisäverotuksessa suotuisammin (em. asia *United Utilities*, tuomion 23 kohta).

25 Edellä olevien seikkojen valossa on ensiksi tutkittava, voivatko jäsenvaltiot rajoittaa pätevästi direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetyn arvonlisäverovapautuksen soveltamisalaa siten, että tämän arvonlisäverovapautuksen piiriin tulee näiden valtioiden alueilla järjestetyistä uhka- ja rahapeleistä ainoastaan tietty pienempi osa sallittujen pelien määrästä tai sallitusta pelitoiminnasta saadusta liikevaihdosta.

26 Tästä on aluksi todettava, että direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan sanamuodosta itsestään käy ilmi, että tässä säännöksessä jätetään jäsenvaltioille laaja harkintavalta sen suhteen, vapauttavatko ne kyseiset liiketoimet arvonlisäverosta vai kantavatko ne niistä kyseistä veroa, koska sen mukaan kyseiset jäsenvaltiot voivat vahvistaa edellytyksiä ja rajoituksia, joista tämän vapautuksen saaminen voi riippua.

27 Direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan sanamuoto ei sisällä viitteitä, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että yhteisön lainsäätäjä halusi ottaa käyttöön jonkinlaisen määrällisen rajoituksen muun muassa sen varmistamiseksi, että vähintään 50 prosenttia tässä jäsenvaltiossa järjestetyistä uhka- ja rahapeleistä tai vähintään 50 prosenttia näiden pelien järjestämisestä saadusta liikevaihdosta voi kuulua tässä säännöksessä tarkoitetun arvonlisäverovapautuksen soveltamisalaan.

28 Edellä olevaa ei voida – kun otetaan huomioon direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan tavoite ja tämän direktiivin perustana oleva systematiikka – kyseenalaistaa sillä perusteella, että oikeuskäytännössä on toistuvasti todettu, että uhkapelien järjestäminen ja uhkapelilaitteiden pitäminen on periaatteessa vapautettava arvonlisäverosta (ks. mm. asia C-283/95, *Fischer*, tuomio 11.6.1998, Kok., s. I-3369, 25 kohta ja em. yhdistetyt asiat *Linneweber ja Akritidis*, tuomion 23 kohta).

29 Ensinnäkin kyseisen vapautuksen tarkoituksesta on palautettava mieliin, että uhka- ja rahapelien alalla jäsenvaltiot saavat sekä määrittää direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetyille vapautukselle edellytyksiä ja rajoituksia (em. asia *Fischer*, tuomion 25 kohta ja em. yhdistetyt asiat *Linneweber ja Akritidis*, tuomion 23 kohta) että kieltää niillä olevan harkintavallan perusteella tällaisen toiminnan kokonaan tai osittain tai rajoittaa sitä ja säätelee toiminnan valvomiseksi tarpeellisista, enemmän tai vähemmän tiukoista valvontajärjestelyistä (ks. asia C-275/92, *Schindler*, tuomio 24.3.1994, Kok., s. I-1039, Kok. Ep. XV, s. I-79, 61 kohta ja asia C-124/97, *Läärä ym.*, tuomio 21.9.1999, Kok., s. I-6067, 35 kohta).

30 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 47 kohdassa, tästä seuraa, että jäsenvaltio voi päätyä rajoittamaan uhka- tai rahapelien tarjonnan alueellaan pelien sellaisiin muotoihin, joihin arvonlisävero on sovellettavissa, joten niihin eivät päde ne käytännön syyt, jotka ovat – kuten tämän tuomion 24 kohdassa on todettu – tämän vapautuksen perustana.

31 Sellainen direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan tulkinta, jonka mukaan tässä säännöksessä – kuten Leo Libera on esittänyt – velvoitettaisiin tämän tuomion edellisessä kohdassa kuvatun lähestymistavan valinnut jäsenvaltio vapauttamaan arvonlisäveron maksamisesta vähintään 50 prosenttia sallituista peleistä ja/tai sellaiset pelien muodot, joista saadaan vähintään 50 prosenttia kaikesta kansallisilla uhka- ja rahapelien markkinoilla saadusta liikevaihdosta, olisi täten selvästi sekä yhteisön lainsäätäjän tavoitteleman päämäärän että sen tämän tuomion 22 kohdassa mieleen palautetun periaatteen vastainen, jonka mukaan säännöksiä, joilla poiketaan yleisestä periaatteesta, on tulkittava suppeasti.

32 Toiseksi direktiivin 2006/112 systematiikasta on todettava, että koska on selvää, että arvonlisäverosta vapautetuista ja siitä vapauttamattomista peleistä saatujen liikevaihtojen määrät voivat vaihdella huomattavasti ajan myötä, uhka- tai rahapelien tietyn muodon vapauttaminen arvonlisäverosta voisi olla, jos Leo-Liberan esittämää tulkintaa noudatettaisiin, vuorotellen direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohdan mukainen tai sen vastainen.

33 Sellainen tulkinta olisi omiaan synnyttämään vähäistä suurempaa pidettävää oikeudellista epävarmuutta, ja se olisi myös tämän direktiivin 131 artiklan, jossa vaaditaan soveltamaan arvonlisäverovapautuksia oikein ja selkeästi, hengen vastainen (ks. vastaavasti asia C-246/04, Turn- und Sportunion Waldburg, tuomio 12.1.2006, Kok., s. I-589, 31 kohta).

34 Tähän on lisättävä lopuksi, että toisin kuin Leo-Libera väittää, verotuksen neutraalisuuden periaate, jonka mukaan keskenään samankaltaisten ja näin ollen kilpailevien palvelujen suorittamista ei saada kohdella arvonlisäverotuksessa eri tavalla, ei myöskään ole esteenä pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaiselle lainsäädännölle.

35 Tätä periaatetta ei voida nimittäin tulkita sillä tavalla, että se on esteenä sille, että arvonlisäverosta vapautetaan uhka- tai rahapelin jokin muoto mutta toista taas ei vapauteta, jos nämä kaksi pelimuotoa eivät kilpaile keskenään, koska muutoin direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohta ja tällä säännöksellä jäsenvaltioille annettu laaja harkintavalta menettäisivät tehokkaan vaikutuksensa.

36 Kuten unionin tuomioistuimelle jätetyistä asiakirjoista käy ilmi, kysymyksessä olevalla kansallisella lainsäädännöllä ei kohdella arvonlisäverotuksessa eri tavalla sellaisia samankaltaisia uhka- tai rahapelejä, joiden voidaan katsoa kilpailevan keskenään.

37 Se seikka, että arvonlisäveron maksamisesta vapautetut uhka- tai rahapelit merkitsevät – kuten pääasiassa – ainoastaan pienempää osaa kansallisella alueella sallituista peleistä ja/tai niistä saatu liikevaihto merkitsee vain pienempää osaa pelien alalla siellä saadusta kokonaisliikevaihdosta, ei siis ole merkityksellinen verotuksen neutraalisuuden periaatteen kannalta.

38 Toisin kuin Leo-Libera väittää, tämän periaatteen suhteen merkitystä ei ole myöskään sillä, että näistä peleistä kannettavan sellaisen veron määrää, jota ei ole yhdenmukaistettu ja jota peritään myös tietyiltä arvonlisäverovelvollisilta uhka- ja rahapelien järjestäjiltä, muutetaan tästä toiminnasta maksettavan arvonlisäveron mukaan, koska verotuksen neutraalisuuden periaatetta ei sovelleta sellaiseen veroon (ks. vastaavasti em. asia Fischer, tuomion 30 kohta).

39 Edellä olevien seikkojen perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltiot voivat käyttää niillä tämän säännöksen perusteella olevaa mahdollisuutta vahvistaa arvonlisäverovapautusten edellytykset ja rajoitukset siten, että ne vapauttavat tästä verosta ainoastaan tietyt uhka- tai rahapelit.

Oikeudenkäyntikulut

40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 135 artiklan 1 kohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltiot voivat käyttää niillä tämän säännöksen perusteella olevaa mahdollisuutta vahvistaa arvonlisäverovapautusten edellytykset ja rajoitukset siten, että ne vapauttavat tästä verosta ainoastaan tietyt uhka- tai rahapelit.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.